

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 279/05-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť F. B. a M. B., obaja bytom P., O. V., bytom P., F. B., bytom P., a J. M., bytom S., zastúpených advokátom JUDr. K. P., P., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Poprad v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 356/95, 9 C 436/95, 17 C 115/04 a Krajského súdu v Prešove a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. B., M. B., O. V., F. B. a J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2005 doručená sťažnosť F. B., M. B., O. V., F. B. a J. M. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 356/95, 9 C 436/95, 17 C 115/04 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“).

V sťažnosti sťažovatelia uvádzajú, že v občianskoprávných konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 356/95 a 9 C 436/95, v ktorých vystupujú ako odporcovia, bolo nálezom ústavného súdu z 27. novembra 2002 č. k. III. ÚS 42/02-41 vyslovené porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo krajský súd svojím postupom nerešpektuje a porušuje.

Sťažovatelia poukazujú vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 356/95 na nové ústavnému súdu neznáme skutočnosti, keď 24. augusta 2005 zistili, že podaný návrh z 19. mája 1995 označený ako návrh na začatie konania o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke z 9. septembra 1994 nie je totožný s návrhom, ktorý im bol ako odporcom zaslaný na vyjadrenie. Podaný návrh nachádzajúci sa v spise má 6 strán a „... obsahom petitu je okrem určenia zmluvy o pôžičke ako neplatnej bod č. 1 aj bod č. 2 - určenie Zmluvy o zriadení záložného práva medzi navrhovateľmi a odporcami zo dňa 9. 9. 1994 súdom ako neplatnej. Takýto návrh zo dňa 19. 9. 1995 ani jeden z odporcov nedostal. Návrh, ktorý im bol Okresným súdom doručený s výzvou zo dňa 25. 5. 1995 (...) má 5 strán (...) a obsahom petitu je tento rozsudok: *Súd určuje, že zmluva o pôžičke uzavretá dňa 9. 9. 1994 medzi veriteľom F. B. (...) a (...) M. B., F. B., O. V. a J. M. a dlžníkmi (...) je neplatná.*“

Podľa sťažovateľov „... po odoslaní pôvodného návrhu Okresným súdom v Poprade odporcom na vyjadrenie, došlo k nezákonnej manipulácii so spisom, v ktorom bol vymenený samotný návrh a to výmenou strany č. 5 a pridaním strany č. 6. Vzhľadom na neexistenciu uznesenia Okresného súdu o pripustení zmeny petitu návrhu v spise č. k. 9 C 356/95 je vysoko pravdepodobné, že jediným kto by mal dôvod manipulovať s návrhom bol právny zástupca navrhovateľov, čo zrejme uniklo pozornosti súdu. Týmto nezákonným spôsobom pri podaní návrhu došlo k závažnej ujme na právach odporcov a porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania (...)“.

Sťažovatelia v bode IV sťažnosti označenom ako „*Chronologický postup*“ uvádzajú chronologicky priebeh predmetného konania od uzatvorenia zmluvy o pôžičke a zmluvy o záložnom práve z 9. septembra 1994 až do rozhodnutia okresného súdu rozsudkom sp. zn. 17 C 115/04 z 22. júna 2005. Z chronologického prehľadu podľa sťažovateľov vyplýva, že „... ani po vydaní nálezu Ústavného súdu SR nedošlo zo strany Krajského súdu v Prešove pri prejednávaní veci sp. zn. 9 C 356/95 k takému postupu súdu, ktorý by odstraňoval prietahy v konaní a zaručoval veriteľom ich právo na spravodlivý proces vrátane práva na pokojné užívanie majetku“.

Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že „*Vo veci sp. zn. 9 C 436/95 začal Okresný súd konať až po vyše dvoch rokoch od vydania nálezu Ústavným súdom Slovenskej republiky. Uznesenie o predbežnom opatrení povoľujúce prenájom bolo síce súdom vydané, jeho právny účinok a zosúladenie skutočnosti so stavom právnym však nemohli byť naplnené z dôvodu rozsudku Okresného súdu v Poprade sp. zn. 17 C 115/04, ktorým bol zamietnutý návrh na zahájenie konania o určenie povinnosti práva na plnenie titulom nájmu nehnuteľností*“.

Na základe výzvy ústavného súdu z 20. septembra 2005 na odstránenie nedostatkov podania bolo ústavnému súdu 28. septembra 2005 doručené doplnenie podania sťažovateľov, v ktorom žiadajú, aby ústavný súd rozhodol nálezom:

„Právo odporcov na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušené bolo postupom Okresného súdu v Poprade tým, že súd prejednával návrh o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke sp. zn. 9 C 356/95, zo dňa 19. 5. 1995, ktorý nebol podaný zákonným spôsobom, súd zmenu petitu nepripustil uznesením a dodatočne zmenený petit návrhu nebol odporcom ako účastníkom konania riadne a v stanovenom čase doručený (...)

V tej istej veci návrhu o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke sp. zn. 9 C 356/95, v odvolacom konaní bolo Krajským súdom v Prešove porušené právo odporcov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Krajský súd v Prešove dvakrát zrušil rozsudok Okresného súdu v Poprade. (...)

Postupom Okresného súdu vo veci návrhu o určenie neplatnosti zmluvy o prevode sp. zn. 9 C 436/95 zo dňa 21. 6. 1995 bolo porušené právo odporcov na rovnakú ochranu vlastníckych práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. (...)

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd v Poprade ukončil stav právnej neistoty, prietahy pri prerokovaní veci, dodržal rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckych práv pre všetkých vlastníkov vo veci návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o prevode sp. zn. 9 C 436/95.

Okresný súd v Poprade postupom pri prejednávaní návrhu na určenie povinnosti práva na plnenie titulom nájmu nehnuteľností sp. zn. 17 C 115/04 porušil právo navrhovateľov na rovnakú ochranu vlastníckych práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (...)

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd v Poprade ukončil stav právnej neistoty a dodržal rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckych práv pre všetkých vlastníkov vo veci návrhu o určenie povinnosti práva na plnenie titulom nájmu nehnuteľností sp. zn. 17 C 115/04.

Ústavný súd Slovenskej republiky z dôvodu porušenia základných práv a tým spôsobenej ujmy v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva predkladateľom sťažnosti finančné zadosťučinenia vo výške 100.000,- Sk pre každého, spolu sumu 500.000,- Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.“

Ústavnému súdu bolo 25. októbra 2005 doručené vyjadrenie predsedu okresného súdu k sťažnosti sťažovateľov, v ktorom okrem iného uviedol:

Predmetom konania vedeného na okresnom súde, v ktorom sťažovatelia vystupujú ako odporcovia v 3. až 6. rade, je „určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke“ a „určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva“.

„... Návrh na začatie konania v tejto veci napadol na Okresný súd v Poprade dňa 19. 5. 1995. Predmetom konania podľa žaloby zo dňa 19. 5. 1995 bolo určenie, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi veriteľmi F. B., M. B., F. B., O. V., J. M. a dlžníkmi M. Š., A. V., J. O. a M. O. dňa 9. 9. 1994, je v časti týkajúcej sa J. O. a M. O. neplatná, ďalej, že zmluva

o zriadení záložného práva uzavretá medzi F. B., M. B., F. B., A. V., J. M. a záložcami J. O. a M. O. dňa 9. 9. 1994, je neplatná. (...)“

Z vyjadrenia okresného súdu ďalej vyplýva, že:

„Dňa 3. 10. 2005 bol vo veci určený termín pojednávania, v priebehu ktorého bolo vykonané dokazovanie v zmysle zrušujúceho uznesenia KS Prešov 3 Co 14/04 zo dňa 22. 3. 2005. Predtým ako súd rozhodol vo veci samej, prečo boli splnené všetky procesné a hmotno-právne podmienky, žalovaní po 10 rokoch oznámili súdu, že nesúhlasia s tým, aby rozhodol vo veci samej, napriek tomu, že boli splnené všetky procesné podmienky preto, aby súd takéto rozhodnutie vydal, pretože žalovaní O. V., J. M., M. B., F. B. a F. B. zistili, že došlo k hrubému porušeniu procesného práva, keďže majú dôvodné podozrenie, že žaloba v tejto veci bola falšovaná, keďže v súdnom spise sa nachádza originál žaloby zo dňa 19. 5. 1995, podľa ktorej žalobcovia žiadali, aby súd určil, že zmluva o pôžičke zo dňa 9. 9. 1994 je v časti týkajúcej sa žalobcov, neplatná a ďalej je tu aj petit o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva medzi žalobcami a žalovanými zo dňa 9. 9. 1994, ktorú žalobu napísal JUDr. M. P., (...) P., v tom čase právny zástupca žalobcov. Žalovaným však podľa ich údajov bola doručená kópia tejto žaloby zo dňa 19. 5. 1995, ktorá má iný petit, a to taký, že predmetom konania podľa tejto im doručenej kópie žaloby by malo byť len určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 9. 9. 1994. Kópia žaloby, ktorá bola týmto žalovaným doručená, údajne neobsahuje ďalšiu časť petitu týkajúceho sa neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, čo sa žalovaní mali dozvedieť z nálezu Ústavného súdu z 27. 11. 2002. Žalovaní sú presvedčení o tom, že tu ide o falšovanie žaloby a hrubé porušenie procesného práva.“

Konanie vedené pod sp. zn. 9 C 436/95, v ktorom sťažovatelia vystupujú takisto ako odporcovia a ktorého predmetom je určenie neplatnosti „... zmluvy o prevode nehnuteľností zo záložného práva, uzavretej dňa 12. 1. 1995 medzi navrhovateľmi a odporcami (...)“, je v súčasnosti prerušené až do doby právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 9 C 356/95.

„Pokiaľ sa týka konaní o vydaných predbežných opatreniach, tieto majú povahu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi do skončenia veci a súd o ich nariadení alebo o ich čiastočnom zrušení rozhodol na návrh účastníkov, čo je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.“

V konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/04, v ktorom sťažovatelia vystupujú ako navrhovatelia a ktorého predmetom je „... určenie povinnosti platiť nájomné“, okresný súd 22. júna 2005 návrh sťažovateľov zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia odvolanie a z tohto dôvodu okresný súd predložil 7. októbra 2005 spis krajskému súdu.

Ústavnému súdu bolo 15. novembra 2005 doručené nasledovné vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľov k stanovisku predsedu okresného súdu, z obsahu ktorého okrem iného vyplýva:

„Tvrdíme, že predmetné vyjadrenie je vyhotovené tendenčne a skreslene so zámerom dezinterpretovať skutkovú podstatu sťažnosti. (...)

Ako je zistiteľné z našich písomných podaní doručených Okresnému súdu v Poprade, dňa 30. 9. 05, 3. 10. 05, 5. 10. 05 ako aj samotnej zápisnice z konania vo veci sp. zn. 9 C 356/95 zo dňa 3. 10. 05, (v prílohe) nikdy sme z úmyselného porušenia procesných práv a podozrenia z manipulácie so spisom neobviňovali Okresný súd v Poprade. Z dôvodu pre nás nepochopiteľnej výmeny návrhu žaloby, sme vyslovili len podozrenie voči bývalému právnenému zástupcovi navrhovateľov, ktorý často prekračoval pri zastupovaní svojich klientov právne medze a na ktorého sme podali viacero sťažností a podnetov pre podozrenie zo spáchania tr. činu. Podrobnosti uvádzame v podaní zo dňa 5. 10. 05.

V návrhu na doplnenie dokazovania predloženom na konaní vo veci sp. zn. 9 C 356/95 dňa 3. 10. 05 sme z dôvodu vylúčenia akýchkoľvek pochybností navrhovali aby súd zvážil či v tomto prípade nie je potrebné požiadať o znaleckú expertízu a overenie či návrh doručený súdom odporcom a návrh nachádzajúci sa v spise sú písané na rovnakom písacom stroji. (...)

Nakoľko nami navrhované dôkazy vo svojom vyjadrení predseda Okresného súdu v Poprade neuvádza, považujeme jeho vyjadrenie za skreslené a neobjektívne. Trváme na všetkých argumentoch, ktoré sme doposiaľ uviedli a dodávame ako potvrdzujem

v prílohách, že z našej strany neexistuje žiadny logický dôvod prečo by sme si mali dovoliť predkladať Ústavnému súdu nepravdivé a účelové tvrdenia. “

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietajú okrem iného porušenie základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 436/95 a 17 C 115/04.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok.

Podľa sťažovateľov *„Okresný súd v Poprade vydal dňa 3. 3. 1998 sp. zn. 9 C 436/95 uznesenie o predbežnom opatrení, ktorým protiústavne obmedzil vlastnícke práva odporcov tým, že im zakázal prenájom nehnuteľnosti, ktorej sú právoplatne vedenými vlastníkmi. Okresný súd návrh vlastníkov na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 24. 1. 2000*

zamietol až po jednom roku, čím okrem prietáhov vyvolal stav právnej neistoty a poškodil ich vlastnícke práva“.

Podľa sťažovateľov okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/04 „... porušil právo navrhovateľov na rovnakú ochranu vlastníckych práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, tým že návrh zamietol v rozpore s uznesením Okresného súdu v Poprade o predbežnom opatrení zo dňa 26. 5. 2004, ktorým súd vlastníkom povolil nehnuteľnosť prenajať žalobcom“.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 436/95 ústavný súd zistil, že predmetom konania je určenie neplatnosti zmluvy. Konanie bolo 4. apríla 2001 prerušené do doby právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 356/95, ktorá nebola dosiaľ právoplatne skončená.

Na návrh navrhovateľov okresný súd vydal 3. marca 1998 predbežné opatrenie, ktorým zakázal sťažovateľom nakladať s nehnuteľnosťami. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 1998.

O ďalšom návrhu na vydanie predbežného opatrenia podanom sťažovateľmi 24. januára 2000 rozhodol okresný súd 4. apríla 2001 tak, že ho zamietol, a na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozhodnutím sp. zn. 3 Co 366/01 z 27. septembra 2001 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2001.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 17 C 115/04 zistil, že predmetom konania je určenie povinnosti platiť nájomné, v ktorom 22. júna 2005 okresný súd rozhodol tak, že návrh sťažovateľov zamietol. Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom krajský súd dosiaľ nerozhodol.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že jeho právomoc pri ochrane vlastníckeho práva je subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (podobne aj II. ÚS 13/01) alebo ak všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému

základnému právu sťažovateľov v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ochranu základného práva hmotného obsahu, medzi ktoré vlastnícke právo nesporne patrí, možno uplatňovať v konaní pred ústavným súdom, pokiaľ došlo k porušeniu ústavnoprocených princíпов podľa čl. 46 až 50 ústavy. Pokiaľ nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princíпов podľa čl. 46 až 50 ústavy v konaní pred všeobecnými súdmi o hmotnoprávných predpisoch, ústavný súd nemá právomoc na konanie a rozhodovanie o sťažnosti z dôvodu princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutia všeobecných súdov, ako ani dôvody uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princíпов.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy skúmal pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, či existujú opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré zákon účinne poskytuje sťažovateľom na ochranu ich vlastníckeho práva v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 436/95 a 17 C 115/04 a na ktorých použitie sú sťažovatelia oprávnení podľa osobitných predpisov, v ich prípade podľa Občianskeho súdneho poriadku.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných predpokladov prijatia sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie takisto vyplýva, že nejde o prostriedok nápravy, ktorý by bolo možné využiť simultánne popri iných právnych prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale sťažnosť je prípustná vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých právnych možností nápravy dôjde k porušeniu základných práv sťažovateľa.

Sťažovatelia namietajú porušenie vlastníckeho práva postupmi a rozhodnutiami okresného súdu, ktoré zjavne nie sú v príčinnej súvislosti s namietaným porušením ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že okresný súd vykonávaním svojich ústavne vymedzených kompetencií zasiahol do ich

základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 436/95 ohľadom rozhodovania o návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovatelia napadli tento postup okresného súdu účinným opravným procesným prostriedkom na inštančne vyššom stupni všeobecného súdu, o ktorom bolo rozhodnuté, ale nie podľa subjektívnych predstáv a právneho názoru sťažovateľov, čo však nie je dôvodom na vyslovenie porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva, resp. ani nemôže založiť príčinnú súvislosť so sťažovateľmi namietaným porušením tohto práva.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že okresný súd i v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/04 zasiahol do ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy tým, že ich návrh zamietol, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovatelia podali proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, o ktorom krajský súd zatiaľ nerozhodol, čo znamená, že sťažnosť je v tomto smere podaná ústavnému súdu predčasne.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Súčasne ústavný súd poukazuje na to, že sťažnosť v časti namietaného porušenia vlastníckeho práva v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 436/95 ohľadom rozhodovania o návrhoch na predbežné opatrenie by bolo možné odmietnuť aj pre oneskorenosť z dôvodu nedodržania dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde od právoplatnosti rozhodnutia, pretože rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 9 C 436/95 o predbežnom opatrení z 3. marca 1998 nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 1998 a jeho rozhodnutie sp. zn. 9 C 436/95 zo 4. apríla 2001 nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2001 a sťažovatelia podali sťažnosť ústavnému súdu až 13. septembra 2005, keď nepochybne uplynula zákonom ustanovená lehota na podanie sťažnosti.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu

v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 356/95, ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa tohto článku sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces.

Sťažovatelia uvádzajú, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tak, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 356/95 rozhodoval nielen o návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke, ale aj neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Podľa sťažovateľov okresný súd „... *prejednával návrh o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke sp. zn. 9 C 356/95, zo dňa 19. 5. 1995, ktorý nebol podaný zákonným spôsobom, súd zmenu petitu nepripustil uznesením a dodatočne zmenený petit návrhu nebol odporcom ako účastníkom konania riadne v stanovenom čase doručený, teda nebolo im umožnené sa k nemu včas a riadne vyjadriť*“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu

fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní ak by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

Zo spisu vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 356/95 ústavný súd zistil, že v predmetnej veci okresný súd koná na základe návrhu navrhovateľov. Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v tejto veci sťažovatelia vidia v tom, že okresný súd im doručil „... *iný návrh*“, a nie ten, ktorý sa nachádza v spise.

Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že: „*Nie je pravdou, že žalovaní sa dozvedeli až z nálezu Ústavného súdu z 27. 11. 2002, že originál žaloby a údajne kópie, ktoré im boli doručené, majú rozdielny petit. Zo spisu 9 C 356/95 od začiatku vyplýva, že súd konal a rozhodoval podľa žaloby, ktorá sa nachádza v súdnom spise zo dňa 19. 5. 1995, podľa jej petitu. Toto muselo byť žalovaným známe, pretože sa vyjadrovali v priebehu celého konania aj k otázkam platnosti zmluvy o pôžičke, aj k otázke platnosti zmluvy o zriadení záložného práva, dokonca sa k týmto okolnostiam vyjadrovali aj písomne, aj v priebehu jednotlivých pojednávaní, čo možno zistiť zo súdneho spisu a aj z obsahu rozhodnutí KS Prešov v tejto veci (...)*“, a túto skutočnosť sťažovatelia oznámili súdu až na pojednávaní 3. októbra 2005, ktoré okresný súd odročil za účelom preverenia sťažovateľmi tvrdených skutočností.

K tejto časti vyjadrenia predsedu okresného súdu sťažovatelia uviedli: „*Z vyjadrenia k skutočnosti, že nám bol Okresným súdom doručený neidentický návrh žaloby než aký sa nachádza v spise, vyplýva obvinenie že sme si súdom doručený návrh napísali sami resp. ho sfalšovali.*“

V prípade sťažovateľov nešlo teda o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale o prípad, keď základné právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované a ďalej sa realizuje, aj keď nie zrejme podľa subjektívnych názorov sťažovateľov, a taktiež sťažovateľmi vznášané námietky z 3. októbra 2005 sú predmetom ďalšieho dokazovania. Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah je ústavný súd toho

názoru, že neexistuje žiadna spojitosť medzi postupom okresného súdu a tvrdeným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

3. Sťažnosť v tej časti, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu dôvodiac, že „*V tej istej veci návrhu o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke sp. zn. 9 C 356/95, v odvolacom konaní bolo Krajským súdom v Prešove porušené právo odporcov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Krajský súd v Prešove dvakrát zrušil rozsudok Okresného súdu v Poprade*“, ústavný súd odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ak ústavný súd primerane aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde a príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku poučí sťažovateľa o jeho procesných právach a povinnostiach v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy s cieľom poskytnúť mu plnú možnosť na uplatnenie ústavnej ochrany jeho základných práv a slobôd a poučí ho aj o tom, ako treba opravu alebo doplnenie sťažnosti urobiť, je procesnou povinnosťou sťažovateľa výzvy ústavného súdu a pokyny na opravu alebo doplnenie sťažnosti v nej obsiahnuté rešpektovať.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia napriek výzve ústavného súdu z 20. septembra 2005, ktorou boli vyzvaní na odstránenie nedostatkov ich podania, nedoplnili sťažnosť ohľadom namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu tak, aby obsahovala zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, napriek tomu, že v konaní boli kvalifikovane právne zastúpení advokátom.

Sťažovatelia síce v tejto časti sťažnosti označili porušovateľa tohto práva, ale ani v jej odôvodnení a ani v návrhu na rozhodnutie presne neoznačili konanie pred krajským súdom (jeho spisovú značku), v ktorom malo dôjsť k porušeniu ich základného práva, pričom ústavný súd je pri rozhodovaní o sťažnostiach v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde petitom (návrhom na rozhodnutie) viazaný. Preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľov už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2005